

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET EVEDALSÅSEN I VÄXJÖ KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BESKRIVNINGSDDEL

1	SYFTET MED RESERVATET.....	2
2	ADMINISTRATIVA DATA.....	2
3	HISTORISK OCH NUVARANDE MARK- OCH VATTENANVÄNDNING.....	4
4	OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN.....	4
	Geovetenskapliga värden.....	4
	Biologiska värden.....	5
	Turism och friluftsliv.....	5
5	GENOMFÖRDA INVENTERINGAR OCH DOKUMENTATION....	6

PLANDEL

6	SKÖTSELOMRÅDEN.....	7
7	TOMTMARK OCH BYGGNADER.....	9
8	JAKT.....	9
9	BRÄNDER, STORM, ÖVERSVÄMNINGAR.....	9
10	UTMÄRKNING.....	9
11	DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING.....	10
	Uppföljning av skötselåtgärder.....	10
	Uppföljning av bevarandemål.....	10
	Dokumentation och inventeringar som bör göras.....	10
12	SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER.....	10
13	ANSVAR FÖR SKÖTSEL, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER, BEVARANDEMÅL OCH GYNNSAMT TILLSTÅND.....	11
14	REVIDERING AV SKÖTSELPLAN.....	11

BILAGOR

a. Skötselplanekarta

BESKRIVNINGSDDEL

Den isälvsavlagring som kallas Växjöåsen, eller Evedalsåsen, kan följas, mer eller mindre tydligt, genom större delen av länet från Asasjö i norr till sjön Vikholmen i sydost, en sträcka på drygt 70 kilometer. Åsen går från norr via Åby, genom Helgasjön och naturreservatet Jägaregap, i den allra sydvästligaste kanten av Hissö och ned mot naturreservatet Evedalsåsen. Från Evedalsåsens naturreservat och norrut är åsen i stort sett opåverkad av grusutvinning och har kvar sin distinkta smala form, även kallad getrygg. Söder om Evedalsåsens naturreservat har åsen ett bredare utseende. Långa sträckor följer åsen, eller utgör underlag, för bl a riksväg 30 samt länsväg 122. Där åsen inte följer vägarna har exploateringen varit hård.

1 SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets geologiska åsformationer, områdets äldre skog och den grövre döende ved som uppkommer samt att främja allmänhetens tillgång och möjlighet till upplevelse av området.

2 ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Evedalsåsen
Objekt nr:	07-02001
Län:	Kronoberg
Kommun:	Växjö
Församling:	Växjö
Läge:	4 km NNO Växjö centrum, 400 m SV om Evedals badplats
Gränser:	Enligt karta, bilaga 1
Areal:	Land: 4,7 ha Vatten: 0 ha
Fastigheter:	Del av Växjö 7:8

Markägare: Växjö Kommun

Förvaltare: Växjö Kommun

Ekonomisk karta: 5E2h-05427

Topografisk karta: 4E Växjö SO

Naturgeografisk region: Sydöstra Smålands skogs- och sjörika slättområden

Tabell 1. Prioriterade bevarandevärden

Markslag	Skogsmark, grusås
Naturtyp	Lövblandad barrskog
Strukturer	Getryggås, åsgropar, grova träd, död ved
Friluftsliv	Upplevelsen av åsformationen och äldre skog

Tabell 2. Naturtyper enligt nuvarande förhållanden

Naturtyp (skogstyperna enligt SNV's rapport 5282)	Areal enligt nuvarande förhållanden (ha)*	Areal enligt bevarandemålen (ha)
Granskog	0,5	0
Barrblandskog	1,6	0,9
Barrsumpkog	0,3	0,3
Lövblandad barrskog	0,9	2,0
SUMMA	3,2	3,2
* Arealer är satellituppmätta och hämtade från Naturvårdsverkets GIS-databas VIC NATUR		
Övrigt	Areal (ha)	
Produktiv skogsmark	3,7	3,7

3 HISTORISK OCH NUVARANDE MARK- OCH VATTEN- ANVÄNDNING

Öster om vägen mellan Växjö och Evedal fanns tidigare två parallella åsar. Den västra åsen är i dag helt uppbruten medan det återstår ca 360 meter av den östra varav drygt 200 meter ligger inom naturreservatet. Själva åsen utgör 1,7 ha av det 4,7 ha stora reservatet. Åspartiet är en rest av ett större åslandskap som exploaterats genom täktverksamhet. Åsen har en höjd av 3 meter i norr och 8-9 meter i söder.

Öster om reservatet finns ett tidigare större täktområde där numera vägen mellan Växjö och Evedal har sin sträckning. Den norra fortsättningen av åsen var tidigare klassad som domänreservat och ägt av Kronobergs Kungsgård.

På angränsande mark väster om reservatet bygger kommunen att ca 500 bostäder i ett område kallat Östra Lugnet.

4 OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN

Geovetenskapliga värden

Evedalsåsens naturreservat är en liten del av en mer än 70 km lång formation av isälvs sediment som stäcker sig i NNW-SSO riktning. Åsformationer, även kallade rullstensåsar, bildades av isälvar som förde ut smältvattnet från inlandsisen. Redan inne i isen kunde det tyngre materialet avsättas på botten av isälven medan det lättare materialet avsattes först en bit bort i den issjö som låg framför isen. Åsens riktning avspeglar vanligen isens avsmältningsriktning.

Evedalsåsen, genom reservatet och norrut, har en utpräglad så kallad getryggform det vill säga åsen är smal i förhållande till sin höjd. I södra delen av reservatet bildar åsen ett åsnät som delvis går runt en mosse. Åsnät kan bildas om isfronten är rik på sprickor där isälvs sedimenten avsätts. Några åsgropar och åsgravar finns i området. Dessa kan ha bildats när så kallade dödisblock, större isblock som blivit liggande sedan isen dragit sig tillbaka, blivit inbäddade i sedimenten, för att därefter smälta och skapa en grop.

Berggrunden under området består av bergarten vulkanit även kallad smålandsporfyrr.

Biologiska värden

Området är bevuxet med ett barrblandbestånd med grövre gran och tall och en underväxt av gran och tall. I söder växer mer björk och någon bok och rönn. I området ligger en del grövre fällda granar och tallar och någon asp som kan utgöra livsmiljö för såsom insekter, lavar och mossor.

Öster om åsen växer yngre skog. Väster om åsen finns några områden med ungskog. Efter stormen i januari 2005 låg skogen helt eller delvis stormfälld på 1,3 ha i mitten av området och 0,05 ha i södra delen av området. De flesta stormfällda träd har upparbetats av markägaren.

Väster om reservatet, och delvis innanför gränsen ligger Tallemossen, ett nästan 14 ha stort område klassat som sumpskog.

I Naturvårdsprogrammet för Kronobergs län från 1989 är Evedalsåsen med omgivningarna (122 ha) utpekade som klass 3 med stora landskaps-, geologi- samt friluftslivsvärden.

Turism och friluftsliv

Tillgänglighet

Reservatets stadsnära läge och närheten till större vägar gör tillgängligheten god. Utbyggnaden av cirka 500 bostäder strax väster om reservatet kommer att öka kraven på information om och tillgänglighet till reservatet. 100 meter norr om reservatet ligger banvallen efter det nedlagda smalspåret mellan Växjö och Västervik som numera är cykelbana från Växjö förbi Evedal. Vandringsleden Sigfridsleden, som sträcker sig från Asa i norr till sjön Rottnen i södra delen av Växjö kommun, en sträcka på drygt 11 mil, gör en avstickare mot Evedal och går då genom reservatet. Norr om reservatet går vandringsleden Åsslingen, med en längd av 6,5 km, till stor del anlagd uppe på fortsättningen av Evedalsåsen. Genom reservatet och österut går vandringsleden Evedalsslingen med en längd av 3 km.

Känslighet för slitage och störningar

Naturvårderna i området är inte speciellt känsligt för störningar.

Anläggningar för besökanden

Möjlighet till parkering finns strax norr om reservatet. Inom reservatet finns en markerad strövstig på 800 meter. Allmän information om reservatet ges på en informationstavla.

5 GENOMFÖRDA INVENTERINGAR OCH DOKUMENTATION

Inventeringen: Rullstensåsar i Kronobergs län, Per Wramner, 1964.

Naturvårdsplan för Kronoberg, Länsstyrelsens planeringsavdelning, 1973

Naturvårdsprogram Kronobergs natur, Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989.

Jordartskarta Växjö SO, skala 1:50 000, Sveriges Geologiska Undersökning, 1994

PLANDEL

6 SKÖTSELOMRÅDEN

Området är indelat i 2 skötselområde, vilka utgår från den markanvändning eller skötsel som skall genomföras, se även skötselplanekartan (bilaga a).

Skötselområdena är:

1. Åsformationen och övrig mark
2. Friluftsliv (ej geografiskt område)

Skötselområde 1: Åsformationen och övrig mark

Beskrivning:

Området består av en smal rullstensås, så kallad getrygg, med åsnätstruktur och åsgropar. Åsens höjd över omkringliggande mark, varierar mellan 3 och 9 meter och är högst i söder. Åsen är i söder avbruten av ett gammalt täktområdet och i norr av väg och parkeringsplats. Reservatet begränsas i väster av vägen och i öster av ett dike.

Skogen på åsen består av äldre gran- och tallskog samt bok, björk, ek och rönn. Boken har koncentrationer på några ställen längs åsen. Ett par barrträdstorror står på åsen.

Nedanför åsen, i sydvästra delen av området, finns ett dike grävt från åsen och västerut till vägen. Över diket finns en spång anlagd. Skogen nedanför åsen består av medelålders granskog eller lövblandad barrskog. I områdets mellersta västra del finns lövskog och vid spången finns någon grövre asp.

De flesta granarna i områdets mellersta del stormfälldes dock i januari 2005.

Bevarandemål:

1. Oskadad geologisk åsformation,
2. Gles blandskog med främst tall och lövträd och med inslag av grova träd med en brösthöjdsdiameter på över 100 cm,
3. Död ved skall finnas,

4. God och säker tillgänglighet för friluftslivet,
5. För besökare synlig geologisk formation.

Skötselåtgärder:

- a. Flyttning av träd, grövre än ca 40 cm i brösthöjdsdiameter, till lämplig plats i reservatet, om träden utgör hinder eller fara,
- b. Røjningar eller gallringar av mestadels klenare träd, < 40 cm i brösthöjdsdiameter, som skymmer sikten och upplevelsen av åsen,
- c. Gallring eller røjning för att på åsen, tex vid norra entrén till reservatet, skapas utrymme för en återväxt av tall,
- d. Igenläggning av losskapade rotvältor som skulle kunna utgöra en fara för besökande,
- e. Bortforsling av de grenar och det ris som stör framkomligheten och upplevelsen av.

Skötselområde 2: Friluftsliv (ej geografiskt område)

Beskrivning:

Ledstång vid stigen finns vid norra entrén till reservatet. Över diket i sydväst finns en spång anlagd. Skylt med information om området finns i sydväst. Vandringslederna Evedalsslingan och Sigfridsleden går genom området. I direkt anslutning norr om reservatet finns en öppen yta där bilar kan parkeras.

Bevarandemål:

6. Upplevelsen av den geologiska åsformationen och den gamla skogens karaktär,
7. Området skall vara lättillgängligt,
8. Informationstavlor skall finnas på minst tre platser,
9. Markerade stigar skall finnas.

Skötselåtgärder:

- f. Uppsättning och underhåll av informationstavla vid norra huvudentrén, vid södra stigen in i reservatet samt uppe på åsen med utblick över det centrala partiet,

- g. Igenfyllning av diket i reservatets sydvästra del samt borttagning av spången vilket höjer säkerheten och minska underhållsbehovet.

7 TOMTMARK OCH BYGGNADER

Inga byggnaderna eller tomter omfattas av reservatet.

8 JAKT

Reservatet innebär inga inskränkningar i jakten.

9 BRÄNDER, STORM, ÖVERSVÄMNINGAR

Träd som stormfällts, skadats genom brand eller skadats på annat sätt, och som därigenom utgör en säkerhetsrisk, får tas ned. Grövre träd skall dock flyttas till lämplig plats i reservatet. Vid brand i skogen får branden släckas eller begränsas så att branden inte riskerar att sprida sig till omkringliggande mark och bebyggelse.

10 UTMÄRKNING

Reservatsgränsen skall märkas ut enligt Svensk standard (SIS 03 15 22) vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena skall placeras så att man kan se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark skall i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av reservatsförvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller markägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfaller med fastighetsgräns skall underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt.

11 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Uppföljning av skötselåtgärder

Förvaltaren skall, i SIDOS eller motsvarande, årligen dokumentera utförda åtgärder och då tex ange:

- skötselområde,
- utförd åtgärd,
- åtgärdens syfte,
- tidsåtgång och utförare,
- år och månad för åtgärdens utförande.

Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av målen. Uppföljningen skall ligga till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

Gynnsamt tillstånd råder inom ett reservat när de uppsatta bevarandemålen nåtts.

Dokumentation och inventeringar som bör göras

- Inventering av mossor, lavar och kryptogamer.

12 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Sköt-område	Bok-stav	Åtgärd	Tidpunkt	Prioritet 1-3,*
1	a	Flyttning av stormfällda träd	Vid behov	1
1	b	Röjning eller gallring	Klart 2008	1
1	c	Ev gallring för återväxten	Löpande	2
2	f	Uppsättning av infotavlor	Klart 2008	1
1	e	Uppstädning av grenar & ris	Klart 2008	3
1	d	Igenläggning av rotvältor	Snarast, senast 2007	1

* Prioritet: 1= Högst, 2= Hög, 3= Lägre

13 ANSVAR FÖR SKÖTSEL, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER, BEVARAN- DEMÅL OCH GYNNSAMT TILLSTÅND

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har i reservatsbeslutet utsett Växjö Kommun till förvaltare av reservatet i enlighet med 21 § FO (1998:1252) till miljöbalken. Förvaltaren har därmed ansvaret för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har den operativa tillsynen i naturreservat enligt MB 26 kap. Det innebär att Länsstyrelsen övervakar att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

Vid skötselåtgärder där gagnvirke avverkas och virket skall tas bort ifrån området, tillfaller eventuella nettointäkter reservatsförvaltaren.

Förvaltaren ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder.

Länsstyrelsen står för produktion och tryckkostnad av informationsskyltar med kartor över reservatet.

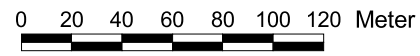
Förvaltaren står för kostnaden vad gäller den praktiska skötseln i reservatet enligt skötselplanen, framtagandet av informationen på skyltarna samt för underhåll och övrig skötsel tex renhållning.

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål och tillståndet i naturreservatet.

14 REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

En översyn av skötselplanen bör göras inom 15 år för att bedöma behovet av en revidering av planen. Revideringen berör i första hand riktlinjer och åtgärder.

Gräns för naturreservat	Stigar
Åsformationen	Åsgropar
Cykelbana	Parkering
Lämplig skyltplacering	Diken
Befintlig informationsskylt	Träbro

Skala: 1:3000

